

MAKŠKI LIETUVA

NR. 66

Tik tas užsitarnauja laisvę ir gyvenimą,
kuris kasdien dėl jų kovoja.

Goethe.

DVISAVAITINIS LIETUVISKOS MINTIES LAIKRAŠTIS

"MŪSU LIETUVA"

GALIMA ĮSIGYTI SĄO PAULO LAIKRAŠČIŲ
KIOSKUOSE

ŠIOSE VIETOSE:

MIESTE prie pašto Avenida São João
PRAÇA DA SÉ viduryje aikštės kioske
BOM RETIRO Rua Silva Pinto ir José
Paulino kampas
ESTAÇÃO DA LUZ prie įėjimo
ESTAÇÃO DA LUZ prie tilto
CASAS SÃO JORGE Rua São Caetano,
526 ir 510
MOÓCA prie autobuso 93 sust. vietos
VILA ZELINA Largo São José prie au-
tobuso. sust. vietos.

Revista Litwana

NOSSA LITUANIA

Diretor Proprietario Responsável:
DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO

ADRESAS:

REDAKCIJA IR ADMINISTRACIJA:
AVENIDA ZELINA, 706 - VILA ZELINA
SÃO PAULO

KORESPONDENCIJAI:

CAIXA POSTAL 371 - SÃO PAULO

KAINA: BRAZILIOJE: METAMS CR. \$ 75,00

PUSEI METU CR. \$ 38,00

KITUOSE KRASTUOSE: DOL. \$ 5

ATSKIRO NR. KAINA: CR. \$ 3,00

Siuvykla VILNIUS

SAVININKAS JUOZAS KARPAVICIUS

VYRU IR MOTERU DRABUZIAI
SPECIALUS PATARNAVIMAS
PRIENAMOS KAINOS

ALM. BARÃO DO RIO BRANCO, 786 S. PAULO

D Ė M E S I O

Kaikurie "M. L." skaitytojai ir ben-
dradarbiai, siųdami korespondenci-
ją "M. L." Redakcijai ar Administra-
cijai, nesinaudoja mūsų pašto dėžu-
te 371, bet gatvės adresu.

Norime atkreipti dėmesį, ir atei-
tyje prašome žymėti tik pašto dėžu-
tės 371 Nr., nes "M. L." Red. ir A. ribe-
se paštas adresatams nepristatomas.

VIENINTELIAI ATSTOVAI
GARSIOJO VANDENS
LINDOYA

ALAUŠ VARYKLOS COLUMBIA S/A.

GAMINIŲ PLATINTOJAI

IRMĀOS CARRIERI LTDA.

Lindoya vanduo yra senai žinomas gėrimas, kurio puikų veikimą į žmo-
gaus sveikatą jau visi yra vienbalsiai pripažinę.

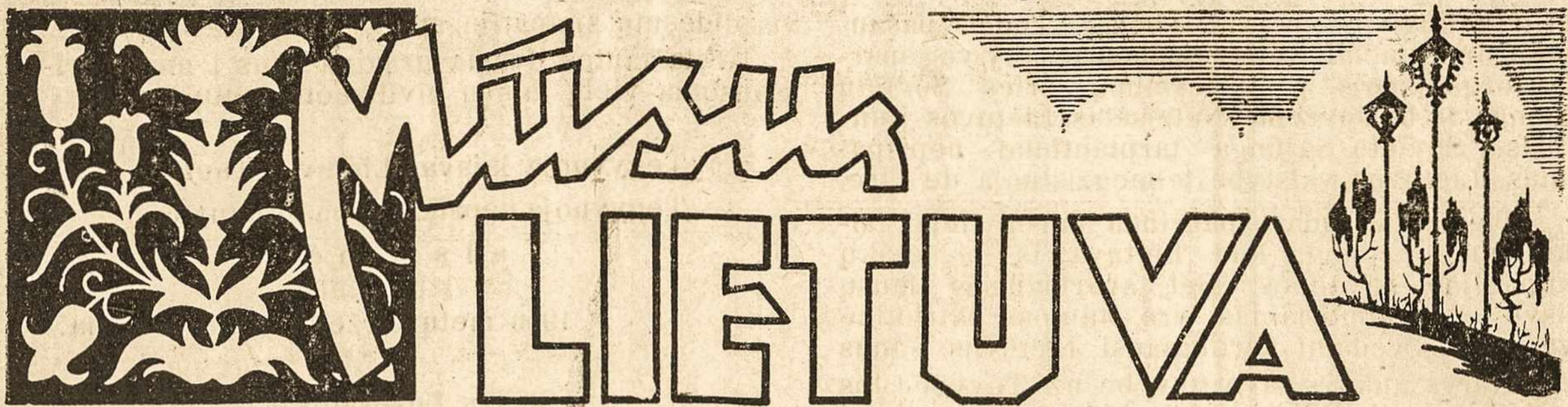
Pabandykite, įsitikinkite ir visados naudokite!

RUA DINO BUENO, 795 a 835

TELEFONES: 51-4019 e 51-2223

Caixa Postal 3967

SÃO PAULO

Mūsų LIETUVA

DVISAVAITINIS LIETUVIŠKOS MINTIES LAIKRAŠTIS

1950 (III m.)

São Paulo (Brasil) Liepos 8 d. (Julho)

Nr. 13 (66)

LIETUVOS DIPLOMATIJOS ŠEFO ATSISĄUKIMAS

LIETUVIAI!

Esama tarptautinių nusikaltimų, kurie yra tokie sunkūs bei žiaurūs, kurie taip giliai bei skaudžiai pažeidžia pagrindines teisės ir moralės taisykles, kad nei po daugelio metų jie neik nepasidarė mažiau smerktini, bet priešingai dar daugiau šaukia į dangų atpildo, o žmones - į kovą su jais. Prie tokių nusikaltimų priklauso Sovietų Sąjungos elgesys Lietuvos atžvilgiu. Tokio nusikaltimo auka yra Lietuva. Valstybė, kuri atmetusi bet kurias dorovės sąvokas grindžia savo politiką sistemingu tarptautinės teisės laužymu, o administraciją - visų žmoniškumo dėsnių niekinimu; valstybė, kuri pati būdama milžiniška vergų kolonija siekia užvaldyti dar laisvą pasaulio dalį ir sunaikinti civilizaciją; šita valstybė - Sovietų Sąjunga - laiko Lietuvą okupuota, mindžiodama lietuvių tautos teisę ir valią būti laisva ir nepriklausoma.

1940 metų birželio mėnesio 15 dieną Sovietų Sąjunga didelėmis, persveriančiomis karo pajėgomis užpuolė ir okupavo taikingąją Lietuvą, sulaužydama iškilmingas sutartis ir teisės nuostatus, kuriais tvarkomas valstybių sugyvenimas. Tas biauraus smurto aktas buvo tąsa ir užbaiga agresijos, kurią Stalinas, susitaręs su savo ano meto sąjungininku Hitleriu, paruošė ir pradėjo prieš Lietuvą 1939 metais, prievarta prinesdami jai sovietų garnizonus. Karui baigiantis, sovietai antrą kartą užėmė mūsų kraštą ir po šiai dienai jį terioja, vykdydami visomis totalitarinės bolševikų valstybės priemonėmis tokią priespaudą, kokios Lietuva savo istorijoje nebuvo patyrusi. Bet kuri politinė laisvė yra panaikinta, tautinis jausmas lygiai kaip ir religinis laikomi bausini. Bažnyčia persekiojama be atodairos, ūkininkai paverčiami kolchozų baudžiauninkais, žmogaus gyvybė ir mirtis priklauso nuo policijos nužiūros, mokyklos tapo komunistinės propagandos įrankiu, kraštas rusinamas, tauta žudo-

ma masiniais deportavimais į priverčiamus darbus tolimoje šiaurėje. Ir šitokiomis aplinkybėmis sukanka 10 metų nuo didžiojo Sovietų Sąjungos nusikaltimo, ir dabar jis yra dar gėdingesnė dėmė Europos istorijoje, o jo padarytoji mums žaizda - dar skaudesnė, nepakenčiamesnė.

Bet birželio 15 dienos data suteikia mums ir paguodos; nes ji yra taip pat mūsų tautos rezistencijos sukaktuvė. Nuo pat pirmos sovietų įsiveržimo į Lietuvą dienos lietuviai vieningai pasipriešino okupantui, pradėdami krašte ir užsieny atkaklią kovą už nepriklausomybės atstatymą. 1941 metų sukilimas, subūręs visą tautą pasiryžime nusikratyti svetimu jungu, buvo vienas kilniųjų tos kovos etapų. Tokiu pat pasiryžimu Lietuva kovojo su Hitlerio okupacija ir atsigrįžo prieš sovietus kai jie antrą kartą užplūdo mūsų žemę. Gausingi partizanų kapai žymi Lietuvos kryžiaus kelią, kuriuo ji grįžta atgal į nepriklausomybę. Nuo pat okupacijos pradžios tauta parodė didelį dvasios atsparumą visam, kas sovietiška, komunistiška, rusiška. Lietuvių širdys priešui neprieinama. Jos yra svarbiausias pagrindis, kuriame tauta išsaugos savo nepakeičiamą galutinę valią atstatyti savo seną garbingą valstybę.

Tarptautinė padėtis bręsta lėtai, bet ryškiai palankia mums kryptimi. Vis daugiau plinta įsitikinimas, jog Sovietų Sąjungos įsiveržimas į Lietuvą nebuvo įvykis, liečiąs tik tai šias dvi valstybes, bet dalis milžiniško kriminalinio plano, siekiančio apgaule ir smurtu primesti komunizmą Europai ir visam pasauliui. Tą planą vykdydami, sovietai pavergė dešimtis valstybių ir šimtus milijonų žmonių. Visi jie, kaip ir mes, tetrokštame vieno: išsivaduoti iš tos vergijos. Vis aiškiau suprantama, kad jokie susitarimai su Sovietų Sąjunga negalėtų sustabdyti jos ginklavimosi, kuris ilgainiui sudarytų mirtiną pavojų

net ir galingiausios valstybės. Todėl pasaulis su Jungtinėmis valstybėmis priešaky vis sparčiau organizuoja pasipriešinimą prieš Sovietų Sąjungą ir bolševizmą. Neteisėtas Lietuvos įjungimas į Sovietų Sąjungą tarptautiniai nepripažinti, Lietuvos valstybė tebeegzistuoja de iure.

Tie faktai sudaro pagrindą mūsų vilčiai, ištikinimui, tikrumui, kad Lietuva iš bolševikų okupacijos išsivaduos. Bet svarbiausias mūsų laisvės gražinimo laidas yra tautos patriotinė dvasia. Jos vedami vertingiausi Lietuvos sūnūs ir dukterys aukoja savo gyvybę už Tėvynę. Jos įkvėpti Amerikos lietuviai ir Lietuvos tremtiniai rūpinasi Lietuvos reikalais. Ji sukelia užsieny

vis didesnių simpatijų mūsų teisingai bylai.

Šita tautos dvasia gražina mus į mums priklausomą vietą laisvų civilizuočių tautų tarpe.

Tegyvuoją laisva Lietuvių Tauta!
Tegyvuoją nepriklausoma Lietuvos
Valstybė!

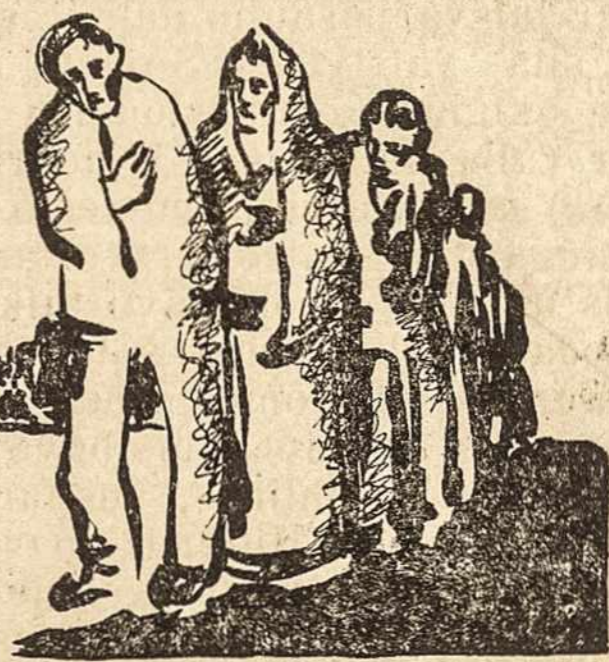
1950 metų birželio mėn. 4 dieną.

Stasys Lozoraitis.
Lietuvos Diplomatinijos Šešas

LIETUVA YRA VINIS EUROPOS KŪNĖ

*Visas taurusis pasaulis
trokšta, kad būtų atitai-
syta skruanda ir tūk-
siančiai tremtiniai Sibire
galėtų grįsti tėvynėn.*

TREMTINIO DAINA

Vlada Prosciūnaitė

Pavasarijant kalnų pašlaitėm
mes tylūs vaikštom širdim tuščia,
tik atminimų liepsnelės kaitrios
nutiesia tiltus nuo ten į čia.

Baltais balandžiais svajonės grįžta
ir glosto kryčių gimtam kieme,
kada dar sesės laimingai krykštė
ir kėlė brolių širdim ramia.

Kur varpo aidas dirvonais plaukė,
kvepėjo rytą jauni beržai,
kur auknešėlių mamos dar laukė
savų sodyboj savi vaikai.

Aruode glaudės prie grūdo grūdas,
jaunystėj šaukės širdis širdies, -
per nakt merginos į margą rūbą
raštus svajonių margų sudės...

Baltais balandžiais svajonės grįžta
ir klauso girgžda kieme svirtis,
tik sesės juoką seniai užmiršo,
ir brolis niekad pareit nedrįs.

Sesuo užvožė kraitinę skryniją
ir žiao - niekad jos nedarys.
kol dega kraujui liepsna kautynių,
švelniai nešaukia širdies širdis.

Ir dreba rankoj mamos ražančius,
ir virpa lūpos ta pat malda -
kad tik ryt rytą mie-telio aikštėj
sūnaus negyvo nerastų dar.

Pavasarijant kalnų pašlaitėm -
mes tylūs vaikštom širdim tuščia,
tik atminimų liepsnelės kaitrios
nutiesia tiltus nuo ten į čia...

1950 m. Velykos (Vokiejija).

KAIP TOLI TU!

Magdalena Vinkšnaitienė

Ateis pavasaris per sodžių pas artoją,
Nuogam beržui plosčių ant pečių užmes,
Susups kieme liepą į žalia aksoną, -
Tiktai tavęs - jis ir vėl neris.

Kils melsvon padangėn rytais vyturėlis.
Grįžęs gandras skraidžios dideliu ratu,
Neina į drobes vėl aus audėjėlė:
— Kur, brolelis? kur, susute, tu?...

Pavasario džiaugsmė išbals vyšnių sodas,
Į kasas pils žiedus obelys rausvus.
Tokios graudžios gojuje gegutės godos! -
Tavęs tenai - ir vėl nebus.

Pakvips pabaliuose laukų dobilėliai, -
Juose supsis apsvaigus bitelė,
Pakelėm siūbuos ramunė baltutėlė,
O kas puoš čia tavo kelią?...

Jau vėl pavasaris ten sodžiu pas artoją.
Grįžęs gandras skraido dideliu ratu,
Skuba gerves ir sparnais tau moja...
— Ak, Lietuva! Kaip toli tu! - - -

☆

Teskrenda Jos Tėvynės Link!

Alfonsas Petraitis

Jaunuose metuose išėjau
Platų pasaulį pamatyt,
Tėvynę savo palikau
svetimon šalin nukeliavau.

Maniau rasti aukso kalnus,
Žerincias deimantais upes,
Bet visa tai buvo tik sapnas
Kuris pradingo labai greit.

Svetimon šalin atvažiavęs,
Aš nieko gero nemačiau,
Tiktai vargai mane suspaudė,
Norėčiau grįžti ko greičiau.

Bet toli jau esu nukiydęs,
Toli, toli nuo savų
Toli nuo gimtųjų namelių
Toli nuo brolių mylimų.

Šiandien rašau aš šias eiles.
Teskrenda jos tėvynės link.
Teneša Lietuva! gimtinei
Jaunojo lietuvio mintis.

ANAPUS

Povilas Vencovas

Nei vienas susirinkimas, nei vienas taip (6) vadinamas jaunių - pionierių futbolo turnyras neapseidavo be Agapo dalyvavimo. Labai dažnai atvažiuodavo Agapas motociklu be jokios priežasties.

Jis plėpėjo su vaikais ir aktyviai su jais dalyvavo visuose žaidimuose.

Po kiek laiko pas vaikus jis tapo kaip pavyzdys ir jų įkvėpėjas. Agapas visa tai darė dirbtinai, nes savo amžium ir išsivystymu jis prie vaikų netiko.

Jis jau mokėsi septintam vidurinės mokyklos kurse. Vienas iš smulkių NKVD agentų prasiarė Barkui, kad Agapas vykdo jam duotą NKVD uždavinį ir paslaptinai pridėjo, kad Agapo reikia saugotis net kompartijos nariams.

Naudodamasis vaikų pasitikėjimu, Agapas lengvai ir nepastebimai sekė jų tėvų eigas. Jau šimtai lietuvių pagal jo pranešimus buvo išsiųsti Sibiran. Jokia, net intimiausia paslaptis, šeimoje negalėjo būti nuo Agapo paslėpta. Jam ne kartą pasisekė iš vaikų išaiškinti asmenis, palaikančius ryšius su partizanis ir daug žmonių dėka jo buvo sušaudyta.

☆

Išėjęs iš Kozlovo, Barkus eidamas gatve galvojo:

— Kas daryti? Vykti Vilniun neturėjo jokio noro. Buvo tik viena išeitis: į mišką. Bet pirma reikėjo pranešti partizanų vadui ir gauti instrukcijas, kaip pasielgti...

— Draugas Barkus, užeikite pas mane, — pašaukė jį vietos NKVD viršininkas per langą iš savo raštinės.

Barkui nebuvo kaip atsisakyti - jis užėjo.

— Sėskitės. Girdėjau, kad esi perkiriamas į Vilnių atsakingoms pareigoms. Sveikinu. Linkiu pasisekimo, — kalbėjo enkavedistas.

Tuo momentu paskambino telefonas. Enkavedistas paėmė ragelį.

— NKVD viršininkas, klausau! Kaip ne-suprantu? Kas? Kaip tai Goldmanas... Gurkinas ir dar Dūnia, ir Nina, su automobiliu upėje. Katastrofa? ne... Ak, taip, taip... gerai. Klausau!

Enkavedistas padėjo telefoną. Jis jautė, kaip jo kaktoje išmušė šaltas prakaitas. Iš susijaudinimo tylėdamas giliai kvėpavo per nosį.

Barkus iš atkirų žodžių, enkavedistui kalbant telefonu, suprato, kad Vaivara uždavinį įvykdė. Dabar Barkui rūpėjo sužinoti, ar NKVD užtiko kokius nors pėdsakus.

— Kas atsiuko, draugas? — paklausė enkavedisto.

Tas nusišluostė prakaituotą kaktą ir degdamas cigaretę pradėjo aiškinti:

— Tik pagalvok, širyt rado upėje paskandintus Goldmaną, Gurkiną ir jų sekretorius Dūnią ir Niną!

— Gal katastrofa?

— Ne, ne... nustumti nuo kelto kartu su automobiliu. Keltininkas Vanka nušautas, jo lavonas rastas vandenyje už kilometro įstrigęs tarp krūmų...

— Rasti kokie nors pėdsakai? Yra įtarimas?

— Jokių pėdsakų! Naktį lijo - jokios žymės neliko!

Barkui pasidarė lengviau. Jis užsirūkė. Tuo tarpu enkavedistas kalbėjo:

— Reikia vieną kartą su tais banditais baigti, o ne tai jie mus visus kaip žiurkes išnaikins... Dovanok Barkau, bet aš turiu eiti: reikia pastatyti ant kojų visus aktyvistus - jaunius. Gal pasiseks kur nors užtikti tų banditų kokią ženklą.

Aišku, jie turi puikią informaciją. Žino viską kur kas vyksta, kas kur darosi. Jų čia pilna visur. Reikia visus iki vieno... o ne, tai mums galas, — kalbėjo enkavedistas eidamas prie durų.

Barkus irgi išėjo gatvėn kartu su enkavedistu. Pastarasis net neatsisveikinęs, tekinas, nubėgo pas Kozlovą į kompartijos būstinę.

— Turiu tris dienas laiko, dar galiu užtrukti porą dienų, priežasčių atsirastų. Tačiau vistiek delsti negalima. Reikia veikti tuojuos. Pačiam vykti į partizanų štabą nelabai patogiu. Rizikinga. Kartais gali būti netikėtumų. Gali kilti įtarimas. Bet, išeitis vistiek reikia surasti, — galvojo Barkus eidamas savo buto link.

Staiga jis prisiminė Mykoliuką, kuris dabar dirbo prie Barkaus, kaip šoferio padėjėjas. Mykoliukas buvo visiems žinomas. Apie jį daug kas galėtų papasakoti įvairių dalykų. Tačiau jo tikros profesijos niekas negalėtų nustatyti. Prieš karą Mykoliuko buvo pilna visur. Reikia kam samgono išvaryti, kviečia Mykoliuką - jis specialistas. Apskrities viršininkas atvažiuoja - valsčiaus viršaitis ieško Mykoliuko - jis tuoj vėžių pristato kiek reikia.

Nuovados viršininkas krikštynas daro, ir čia Mykoliukas reikalingas; tuoj atsiranda kontrobandinio konjako ir vyno. Turguje arklius maino, ir čia Mykoliukas nusprendžia kas stato «margaryčias». Vestuvės kaime, gegužinės kur nors prie Merkio, vis Mykoliukas pirmas kviečiamas, visur jis pirmauja, kaip apylinkėje nepamainomas muzikantas. Muštynės - jis peštukus perskiria - sutaiko. Nors Mykoliuko visur pilna, tačiau visiems atrodė, kad jis nieko neveikia. O iš ko ir kaip gyvena, tai niekas nežinojo ir nesidomėjo. Rodos, taip ir reikėjo... Mykoliukas Rudnikų giria geriau pažįsta, negu savo kišenių. Bet jis turi vieną blogą savybę, kad visuomet yra priešingai nusistatęs prieš kiekvieną valdžią, kokia ji bebūtų. Buvo lenkai, Mykoliukas už ignoravimą valdžios pareigūnų įsakymų kelis kart tupėjo šaltojoje. Atėjo lietuviai, irgi Mykoliukas nepatenkin'as todėl, kad apskrities viršininkas norėjo žmones atpratinti nuo «naminės», o Mykoliuko nuomonė tada palaikė liaudies pusę.

Dabar su bolševikais visai blogai. Daug kartų

Mykoliukas Barkui patylomis aiškino, kad jis tokios plėšikų valdžios, su banditu Stalinu priešakyje, ne tik kad nepripažįstas, bet tiesiog pakęsti negalįs. Girdi, jis, Mykoliukas, su galvažudžiu Josifu Džiugašviliu kartu Kaukazo kalnuose traukinių neužpuldinėjęs, bankų ir pašto kasų neplėšdavęs, nešaudęs gatvėje beginklius vaikus ir moteris Tifliso mieste. Ir kol jis gyvas niekuomet nesutiksiąs, kad Lietuva būtų valdoma pagal tų banditų įsakymą, ir kad jo tėvynėje šeimininkautų atėjūnai maskoliai.

Tačiau dabar Mykoliukas daug atsargesnis. Norom, nenorom jis nuduoda dirbąs. Todėl ir prašė Barkų, kad tas jį įtaisytų prie savęs šoferio padėjėju.

Barkus Mykoliuko akyse, tai aukščiausias autoritetas. Mykoliukas Barkų labai garbina dėl jo nepaprastos jėgos ir mokėjimo puikiai valdyti automobilį. Bet už vis labiausiai jis Barkui pasitiki ir jo klauso, tai už tas žvaigždes ir medalius, gautus mūšiuose prie Stalingrado ir Berlyno.

Už vis labiausiai Mykoliukas nekenčia rusų. Nekenčia dėl to, kad dar carų laikais žandarai pagavę jo tėvą su lietuviška spauda, taip sumušė, kad tas paglėjęs tris mėnesius lovoje mirė.

Kada Barkus atėjo automobilio garažan, Mykoliuko nerado. Koperatyvo sargas pranešė, kad Mykoliukas išėjęs žuvauti ir grįšiąs tik vakare. Atėjęs savo kambarin Barkus užsirakino ir ėmėsi tvarkyti, dėl visą ko, savo daiktus kelionei. Taip atėjo vakaras, ir kažkas pasibeldė į duris.

— Kas ten? — paklausė Barkus.

— Aš, Mikoliukas! Jūs manęs ieškojot?...

— A! Mykoliukas... užeikit, — pasakė Barkus atidarydamas duris.

— Kur buvai prapuolęs? Visą dieną tavęs nemačiau!

— Žuveles gaudžiau... štai kiek! Bus gera vakarienė. — paaiškino Mykoliukas, rodydamas krepšelyje prigaudytas žuvis.

— Labai gražios ir nemaža jų, — pastebėjo Barkus, čiupinėdamas didelę, apie poros kilogramų svorio lydeką. — Gerai, kad atėjai, — tęsė toliau Barkus, — turiu su tavim pasikalbėti labai rimtu reikalu. Mykoliukai, ar galima tavim pasitikėti?...

— Kaip savo motina. Paslaptis pas mane garantuota, kaip akmuo mestas šuliniu, į paviršių neišplauks! — užtikrino Mykoliukas.

— Na tai gerai, klausykis... aš turiu už poros dienų išvažiuoti.

— Kur?

— Vilniun.

— Visai?

— Taip!

— Tai kaip čia dabar? Ir aš kartu?...

— Ne! Aš vienas. Tu liksi čia.

— Aa-š vienas?... Juokauji, jei tu į Vilnių, tai aš į mišką - pas Lūšį!

— Palauk, Mykoliukai, kol išėisi miškan turi čia truputį pabūti. Tai bus mūsų visų bendram labui, — paaiškino Barkus.

— Truputį pabūti galėsiu, bet ne visą laiką. Sakyk koks reikalas? Labai skubu? — nerimavo Mykoliukas.

— Reikalas toks: tu turėsi pranešti vadui Lūšiui, kad mane skiria į Vilnių. Kas daryti? - Vykti ten, ar į mišką. Tik žiūrėk, kad nepakliūtum enkavedistams į rankas. Tada mes visi žuvę. Supranti?

— Būk ramus! Enkavedistai matys mane

kaip savo ausis!... Kas toliau? — klausinėjo Mykoliukas.

— Toliau... turėsi likviduoti Agapą! — pasakė Barkus.

Kaa ip? Agapą likviduoti? — klausinėjo Mykoliukas net galvą perkreipęs.

— Taip! Pažįsti jį?

— Tą brudą pažįstu labai gerai, ir žinau, kad jį senai reikėjo pasiųsti pas Leniną. Bet... kaip čia pasakius, nenorėčiau rankų tepti į tokį šlamštą. Inai, kad taip su sau lygiu žmogum, bajoriškos kilmės kaip aš, iššaukčiau dvikovon - pistoletais ar kardais ir būtų baigta. Mano senelis Tautginas, jis buvo kunigaikščių kilmės, visuomet sakydavo... bet dabar... - Nieko... aš jau tą Agapą nušluosiu, kaip gyvatę nuo tako, nors ir nemėgstu su šliužais turėti reikalų. Mano senelis visuomet sakydavo... Gerai aš jį senai turiu ant akies paėmęs, padarysiu taip, kad ne-cyptels, ir šuo nesulos nors ir nemėgstu... — kalbėjo Mykoliukas karščiuodamasis.

— Reiškia nutarta! Duokš ranką. Dabar esame vieno likimo bičiuliai, Mykoliukai! Kovosime ir žūsime bendrai — pasakė Barkus spausdamas Mykoliuko ištiestą ranką.

— Kodėl dabar? Visuomet buvome, esame ir būsime! Kad aš esu iš bajorų kilmės, tai nuspiaut, kas iš kokios kilmės. Kas buvo žuvo. Dabar kiti laikai. Visų lietuvių kraujas buvo ir yra vienodas ir visi turime laikytis viens už kitą! O ne, tai kacapai mus visus čia išsmaugys, — dėstė Mykoliukas.

— Tvarkoje! Tu pakepk žuvų, o aš eisiu pakviesti milicijos viršininką Šarkūną, gal gausiu po lašiuoką ką nors žuvims paplukdyti... Bus mažos kaip ir išleistuvės man... — pasakė Barkus eidamas pro duris.

— Klausyk, o kada reikės žinią nunešti? — paklausė pažnibždoms Mykoliukas, pavijęs Barkų tarp durų.

— Ryt iš ryto išėisi vėl žuvauti, na... o toliau - žinai kelią — paaiškino Barkus.

— Gerai sugalvota, — sutiko Mykoliukas ir ėmėsi ruošti vakarienę.

Mykoliukui nebuvo niekur jokių paslapčių. Jis, norėjo to ar nenorėjo partizanai, vistiek žinojo viską.

Tačiau buvo ištikimas ir greičiau gyvybę paaukotų, negu išduotų paslaptį. Ištikimas buvo todėl, kad jautėsi iki pat širdies gelmių lietuvis esąs, nors prie progos neužmiršdavo pasigirti savo bajoriška kilme ir pasakyti, kaip jo senelis sakydavo...

Pranešti, išpėti, sužinoti, pasekti - niekas už jį geriau to padaryti nesugebėjo. Visur jis rasdavo išeitį ir būdą išsisukti arba pabėgti.

☆

Jogaudas ir Algiukas persiskyrę su Barkum eidami tamsoje per dirvonus, miško link, priėjo platų melioracijos griovį. Tada Algiukas, kurisėjo pirmas, pasuko tiesiai pagal griovį išmintu taku.

— Per čia bus arčiau, — paaiškino jis, ir vėl jieduėjo tylėdami. Kiek paėjus, Algiukas sustojo ir pradėjo dairytis.

— Kas atsitiko? — paklausė Jogaudas tyliai.

— Nieko, žiūriu ar nepaklydau. Čia į dešinę turejo būti «Motiejaus kriaušė». Dabar tamsoje neižiūriu to medžio. Rodos ten juodoja, —

parodė ranką Algiukas iš tamsos plyname lauke išsiskiriantį medžio šešėlį.

Kada jiedu ėjo pro medį, kurį Algiukas pavadino «Motiejaus kriaušė», Algiukas nusiėmė kepurę ir persižegnojo.

— Kodėl persižegnojai? — paklausė nuste-
bintas Jogaudas.

— Čia, ant šitos kriaušės pernai pasikorė
Motiejus Užkurys, — paaiškino Algiukas.

— Kodėl?

— Mat, kai varė Užbalių kaimą į kolchozą,
Motiejus gavo pranešimą jungtis prie kolchozo.
Jis kaip mažžemis, buvo gavęs penkis hekta-
rus iš Garnionių dvaro žemės. Todėl manė, kad
galėsias gyventi atskirai viensedyje, neprisidė-
damas prie kolchozo. Kai iš kompartijos gavo
paliepimą persikraustyti su visa manta kolcho-
zan, išvažiavo Vilniun, «ankščiau», teisybės ieš-
koti. Tuo tarpu Derevinos kaimo burliokai - kom-
jaunuoliai atvyko į jo ūkelį, prievarta perkraus-
tyti į kolchozą.

Motiejaus pati, būdama viena namuose, ne-
sutiko geruoju išeiti iš namų, be vyro. Kada
jauniai nuėjo tvartan ir tempė už ragų paskuti-
nę karvutę, ji puolė ginti vienintėlę savo mai-
tintoją, apsikabino žalmargę už kaklo taip, kad
jauniai negalėjo moters nuo jos atplėšti. Tada
komsorgas Panfilas smogė Motiejaus pačiai na-
gano rankena per galvą, ir ta apalpusi, susmu-
ko ant tvarto slenksčio. Jauniai - spartuoliai pa-
siėmė karvutę, arklį ir dvi avis, nusikraustė į
kolchozą.

Motiejus kitą dieną sugrįžęs iš Vilniaus, kur
jokios «teisybės» nerado, pamatė gulintį žmo-
ną tain, kaip ją buvo palikę jauniai - spartuoliai,
bet ji jau buvo negyva.

Tada Motiejus palaidojo žmoną po šita kriau-
šė, tris dienas ir naktis sėdėjo prie žmonos ka-
pų, paskui padegęs visus savo trobėsius, pasi-
korė po šituo medžiu. Jį irgi žmonės ten pat už-
kasė, šalia žmonos, — papasakojo Algiukas, aiš-
kindamas Motiejaus tragedijos priežastį.

Priešais pasirodė krūmai. Priėjus jiedviem
arči u pradėjo lofi šuniukas.

— Jūs čia pastovėkit, o aš nueisiu vienas.
Čia jau bus Kerniaus trobelė, šuniukas mane
pažįsta ir nelos. Jogaudas stovėdamas girdėjo,
kaip Algiukas patyloms ramino šunį.

— Margiuk, Margiuk... geras, geras šunytis,
na, tylėk! Ot šitaip, eik čia... ša!

Paskui nieko nesigirdėjo.

Algiukas priėjęs prie trobos sustojo ir klau-
sėsi. Kapu tyla. Jis girdėjo kaip tvartelyje ožka
kramtė žolę. Bet kur Kernius? Nejaugi jis taip
kietai miega, kad neišgirdo Margiuko lojimo —
galvojo Algiukas ir priėjęs prie langelio lėtai
pabarškino.

— Kas čia? — išgirdo Algiukas užpakaly
savęs storą balsą ir net pašoko apsisukęs.

Prieš jį stovėjo senis Kernius laikydamas
kūšką rankoje. ko Algiukas tamsoje negalėjo at-
pažinti ir ką Kernius greitai paslėpė užantyje.

Kernius priėjo prie Algiuko ir pasakė:

— Manei, kad Kernius miega. Norėjai mane
lovoje užklupti, patylomis. Ne, jaunuoli, apsiri-
kai.

— Ne, aš neužklupti... — aiškinosi Algiukas.

— Na, gerai, gerai. Dabar pasakyk kas ten
pasiliko stovėti? — Paklausė Kernius.

— Ten Jogaudas, mokytojos Raudos vyras.
Aš jį čia atvedžiau pas jus. Barkus liepė, — vis

patylomis aiškino Algiukas.

— Barkus liepė? Jogaudas, Raudos vyras,
ar iš kapų prisikėlė? Girdėjau seniai jį žuvusį
Sibire! — klausė senis krapstydamas ausis. —
Ar tu gerai kalbi?

Tiesa, tiesa! Jis pabėgo iš Sibiro, — tvirti-
no Algiukas.

— Bėk, vesk jį čia į vidų! — paliepė Ker-
nius.

Kernius sugrįžo vidun, uždengė langą ir
ižiebė vaškinį žvakigalį. Tuo tarpu priemenėje
pasigirdo žingsniai, ir Jogaudas su Algiuku per-
žengė slenkstį.

Senis Kernius paėmęs nuo stalo žvakę, pa-
kėlė ir žiūrėjo į prie slenksčio stovintį Jogaudą.
Paskui pastatė žvakę išskėtė rankas ir eidamas
prie Jogaudą prabilo:

— Jogaudai, Jogaudai, sūnau geriausio ma-
no draugo! Nebūčiau pažinęs, taip jie tave pa-
keitė, — kalbėjo senis, apkabindamas Jogaudą
ir ilgai jį laikė savo glėbyje, vis kalbėdamas:
— Brolių nušovė, tėvą ir seserį kažkur išveže,
motinos širdis plyšo, o tave, tartum, galvažudį
persekioja. Ar mes kada tikėjomės, kad teks
mums, lyg kokiems banditams, slapstytis savo
protėvių žemėje prieš svetimą okupantą? Ar aš
tikėjausi, kad man priimant svečią į namus rei-
kės dangstyti langus ir slėptis vien tik dėl to,
kad tas žmogus yra lietuvis ir mano bičiulio sū-
nus?... Sėskis Jogaudai! Aš tuoj užkursiu ugne-
lę ir ką nors paruošiu užkasti. Alkanas turbūt
esi?

-- Ne, dėde. Alkanas nesu, bet pavargęs.
Jau kelintą naktį be miego. Gal kur nors pri-
guiti? — pasakė Jogaudas.

— Tuoju, tuoju, bet pirma nors pieno puodu-
ką su duona išgerk. Vis bus stipriau.

— Pieno puodelį, taip, jei jūsų nenuskriau-
siu, — sutiko Jogaudas.

Kernius Jogaudą ir Algiuką paguldė ant
šieno, sudėto ant tvartelio pagrėdų. Prieš tai se-
nis Jogaudui liepė nusirengti, išėmė iš dėžės
švarius baltinius, nukabino nuo vagio savo šven-
tadienišką čerkasinę eilutę ir padovanojo Jo-
gaudui. Jogaudas atsigulęs tuoj užmigo. Algiu-
kas irgi greitai nuėjo pas sapnų.

Senis Kernius atsisėdęs ant trobelės slens-
čio, papsėdamas pypkute liko budėti, o prie jo
kojų, ausis pastatęs tupėjo Margiukas, atydziai
dairydamasis aplinkui.

☆

Rytojaus dieną, anksti, Mykoliukas nuėjo į
kompartijos sekretoriaus Kozlovo butą.

— Ar šeiminkė namuose? — paklausė
Mykoliukas tarnaitės.

— Kam tau reikia?

— Ne kam reikia, bet sakyk, namuose ar
ne! — pamokino nepatenkintu balsu Mykoliukas.

— A, draugas Mykoliukas! — pasakė Koz-
lovienė išeidama pro duris.

— Labą dieną! Ar tamsta neturi kokio nors
maišo žuvims sumesti? — kreipėsi Mykoliukas.

— O kur tos žuvys?

— Dar upėje! Bet aš einu tuojaus žuvauti,
šiandien labai patogi diena...

— Gerai, indą gausi, bet man už tai pusė
žuvų! Bus?...

— Ir klausti nereikalinga! Ranka ranką plau-
na, — sutiko Mykolinkas. (B. d.)

Tautos Gedulo Diena

RIO DE JANEIRE

Prieš devynerius metus maskolių įvykdytas žmonių išvežimas iš Lietuvos buvo tik pradžia to baisaus bolševikų plano, numatančio išnaikinti Pabaltijo tautas. 1941 metais nuo birželio 14 ligi 22 dienos bolševikai išvežė per 40.000 lietuvių. Bet dabar, po devynių metų komunistų valymo, šaltame Sibire ir kituose Azijos užkampiuose nežmoniškose kančiose prievartos darbus dirba šimtai tūkstančių lietuvių. Tik kruvinus Maskvos budelius sunaikinus paaiškės kiek yra jie nužudę nekaltų žmonių.

Lietuvių kolonija Rio de Janeiro minėjo liūdną tautos dieną dviem atvejais: birželio mėn. 14 d. devyniuose svarbiausiuose sostinės dienraščiuose pasirodė trijų Pabaltijo tautų visuomenės atstovų pasirašytas atsišaukimas į laisvojo pasaulio tautas, nušviečiantis rusų okupantų vykdomą genocidą okupuotoje Lietuvoje. Birželio 18 d. (sekmadienį) buvo pamaldos S. Cruz dos Militares bažnyčioje, kurias laikė nusipelnęs Rio lietuvių kapelionas kun. Janilionis, kanauniko João Canreiro ir mosenjoro Fr. Prellwitz asistuoja. Palaiminimą su šv. Sakramentu suteikė vyskupas Dom Pedro Massa, kuris prieš palaiminimą pasakė labai įspūdingą kalbą apie lietuvių tautos kančias. Pamaldų metu galingai giedojo Rio mesto teatro solistai - brazilai. 16 val. įvyko oficialus minėjimas puošnioje Camoes vardo portugalų licejaus salėje, Carioca aikštėje. Minėjimą atidarė kun. Janilionis, pakviėsdamas į gurbės prezidiumą Lietuvos atstovą Brazilijoje Dr. Meierį ir kitus lietuvių veikėjus, kurių tarpe ir ponią Audenienę, kilmė brazilę. Trumpą bet stiprią kalbą pasakė Fr. Meieris po kurio kalbėjo Latvijos ministeris P. Olinš ir inž. K. Audenis padarė pranešimą apie rusų vykdomą genocidą Lietuvoje. Su didžiausiu susidomėjimu susirinkusieji kalbas iš klausė.

Po Audenio paskaitos kun. Janilionis pasiūlė rezoliuciją smerkiančią okupantų bolševikų kruvinus darbus ir reikalaujančią Lietuvos nepriklausomybės. Rezoliucija bus siunčiama Brazilijos prezidentui, Amerikos prezidentui, Sąjūnytomis Tautoms, Tarptautiniam Raudonajam Kryžiui, Lietuvos Ministeriams Vašingtone, Montevideo ir Rio de Janeiro. Antroji minėjimo dalis buvo pradėta kanonu «Dona nobis pacem», kuri labai jautriai giedojo buvę DP, poniai Lastauskienei sakant eilėraštį. Po įspūdingai paskambinto, prof. Ružicko, Čiurlionio ir Brahmsio kūrinii ponija Audenienė užbūrė klausytojus, nepaprastai gražiai perskaitydama savo kūrinį, idealizuojantį ir šlovinantį kenčiančią Lietuvą, kurią autorė (ji vra žymi Brazilijos poetė), laiko savo antrąja Tėvyne. Prieš baigdama kalbėti ji nusilenkė prieš Lietuvos ir Brazilijos vėliavas, kurias visą minėjimo laiką iškilmingai saugojo lietuvių vyrų ir mergaičių rankos už Garbės Prezidiumo stalo, ir prie Lietuvos vėliavos padėjo gėlių puokštę perrištą gedulo kaspnu, kaip pagerbos ženklą baidame Sibire žuvusiems kankiniams - Lietuvos tremtiniams. Ponia Audenienės nuoširdus, stiprus ir švelniai poetiškas

žodis daugeliui klausytojų išspaudė ašaras. Kai ji dėjo gėlių puokštę - visi, kaip vienas, atsistojė. Tai buvo gražiausioji ir stipriausioji Tautos Gedulo Dienos minėjimo akimirka, po kurios tik p. Strimaitytės deklamacijos bei prof. Ambrozaičio Ave Maria ir meisteriška Masalskio improvizacija smuiku - abi puikiai atliktos - gražiai derinosi prie minėjimo nuotaikos.

Bendrai, minėjimo programa buvo gera, tik ištęsta. Rio de Janeiro lietuviai pasirodė jautrūs tautos reikalams. Didžiausias nuopelnas ir padėka dėl šio parengimo neginčijamai tenka kun. Janilioniui ir atskiriems pasiaukojusiems asmenims, programos dalyviams bei choristams.

Buvo svečias ir iš São Paulo p. Motiejus Tamaliūnas, kuris tą patį vakarą, pareigų verčiamas, turėjo išskristi lėktuvu atgal. Tautos Gedulo Dienos minėjimo suruošimo proga surinktas aukas, kurių, girdėti, yra per tris tūkstančius kruzeirų, atskaičius salės nuomavimo išlaidas, rengėjai pasiryžę pasiųsti Tautos Fondui į Europą. Dr. Meieris 300.00 Cr. honorarą vargan patekusiam vienam programos dalyviui apmokėjo iš savo kišenės, kad Tautos Fondui aukos nesumazėtų, o šiaip visi kiti programos dalyviai aukojosi iš lietuviškos pareigos.

Svečias

Rio de Janeiro lietuvių GEDULO DIENOS už lietuvių paminėjimo, įvykusio 1959 m. birželio 18 d. Liceu Literario Portugues salėje

R E Z O L I U C I J O S

Rio Lietuvių Kataliku Komiteto ir «Dainavos» d-jos iniciatyva sukviesti ir susirinkę apie 200 žmonių, dalyvaujant Lietuvos bei Latvijos atstovams, prie pusiau nuleistų vėliavų, iš klausę p. Kazio Audenio paskaitą apie genocidą ir kitus kalbėtojus dėl Lietuvių Tautos žudymo, padarė išvadą:

1. kad Sovietų Rusijos vyriausybė nuo 1940 m. birželio mėn 14 d. pradėjo masinį lietuvių trėmimą į Sibira ir kad šis barbariškas darbas tęsiamas iki šiolei, jau baveik trečdalį tautos sunaikinus;

2. kad ta pati vyriausybė užgniaužė pilietines, politines ir tikiybines laisves,

3. kad sovietu Rusija smurtu užvaldė ir prisijungė Lietuvos teritorijos žemes, tuo būdu panaikindama Lietuvių Tautos suverenumą, sulaužant ankstyvesnes iškilmingas sutartis, kurios garantavo Lietuvos Nepriklausomybę.

Todėt nutarė:

Iškilmingai protestuoti prieš Sovietų Rusiją reikalaudami:

1. tučtuojau paliauti Genocido praktika-vimą su Lietuvių Tauta;

2. gražinti tautai pilietines, politines ir tikiybines teises;

3. gražinti pilną Lietuvos Nepriklausomybę, Paskeibti šį protestą visam laisvam pasauliui ir ypatingai pranešti sekantiems asmenims bei įstaigoms:

P R A N E Š I M A S

1. Brazilijos ir Amerikos Suv. Valstijų prezidentams;
2. Suvienytų Tautų Organizacijai;
3. Tarptautiniam Raudonajam Kryžiai;
4. Vyriausiam Lietuvos Išlaisvinimo Komitetui;
5. Brazilijos ir pasaulio spaudai;
6. Lietuvos atstovams: Vašingtone, Montevideo ir Rio de Janeiro.

Šias rezoliucijas pasirašyti ir paskelbti įgalioti šie asmenys:

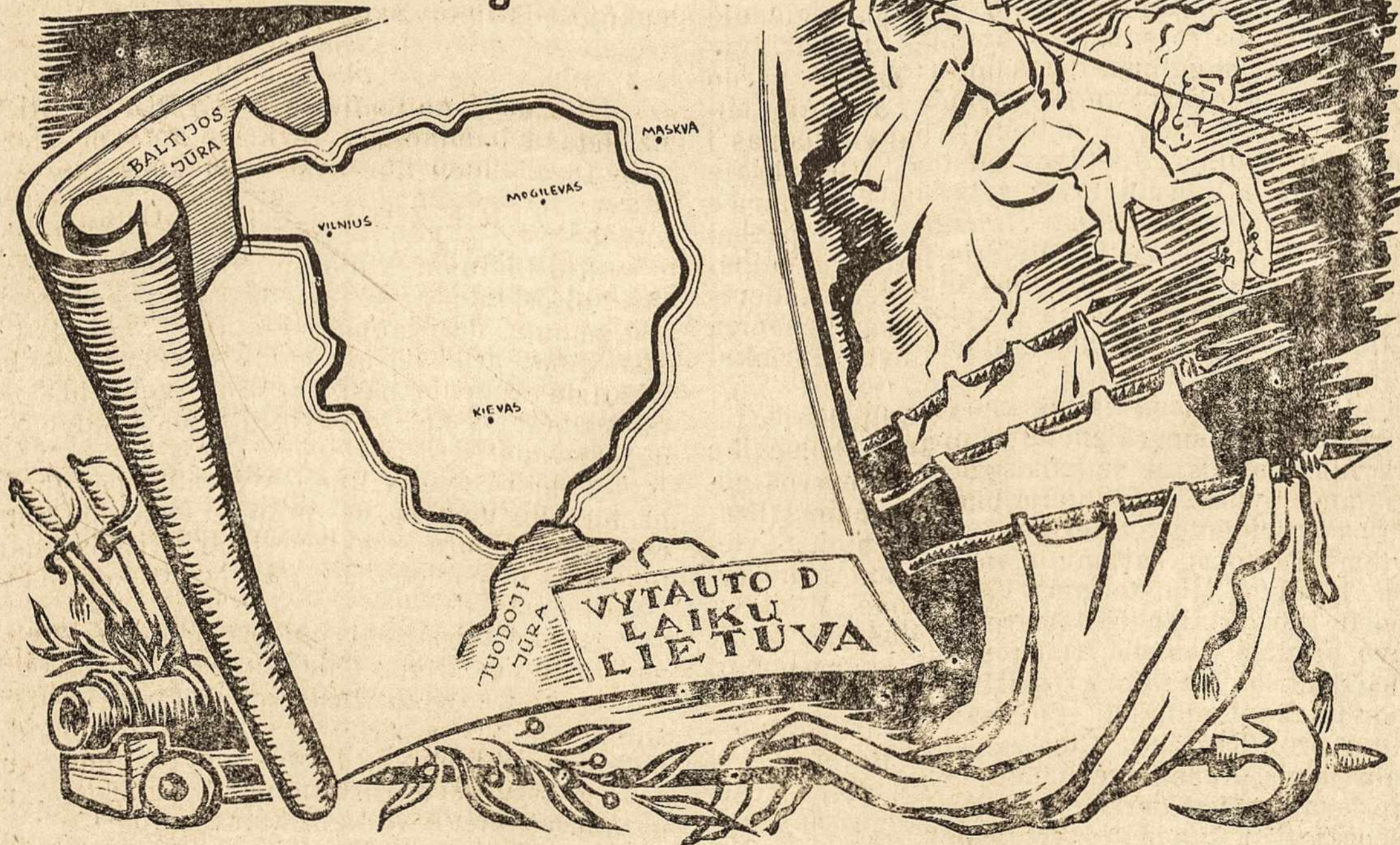
Kun. Juozas Janilionis, Ona Lastauskienė, Kazys Audenis ir Klemas Martinkus.

Lietuvos Atstovybė Rio de Janeire yra gavusi iš Brazilijos Geografijos ir Statistikos Instituto prezidento pono José Carlos de Macedo Soares raštą dėl lietuvių, gyvenančių Brazilijoje, bendradarbiavimo ryšium su VI visuotinu surašymu, įvykstančiu š. m. liepos mėn. pradžioje. Ta proga, Lietuvos Atstovybė Brazilijoje kreipiasi į lietuvių organizacijas, klubus, sąjungas šiame krašte, į visus paskirus lietuvius, nuolat gyvenančius čia bei Lietuvos piliečius, laikinai viešinančius Brazilijoje, kviesdama visokeriopai paremti VI visuotiną surašymą (VI Recenseamento Geral do Brazil) kurio teigiamą įtaką ir naudingumą ilgainiui pajus visi šios milžiniškos ir draugiškos Lietuvai valstybės gyventojai.

Tebūnie pagalba ir bendradarbiavimas šiame brazilų tautos žygy visiems mums maloni pareiga.

Lietuvos Atstovybė Rio de Janeire

Mes buvome tauta nuo Mariu ligi Mariu,
Kentėjome, kovojome, laimėjome;
Nekartą barbarai iš tėviškės mus varė,
Kančių keliais mes ėjom.

KULTŪRBOLŠEVIKAI

.....
.....
Dr. J. GINTAUTAS

Fai Britanijoje buvo nuteistas atominis ekspertas Fuksas, kai Prancūzijoje buvo atleistas iš atomo tyrimų įstaigos direktorių prof. Joliot Curie, Europos spauda ėmė svarstyti, kodėl tarp mokslininkų ir menininkų pasitaiko tiek simpatikų ir talkininkų bolševizmui.

Tam reiškiniui suprasti Alfred Duff Cooper savaitrašty «Elsaviérs» įspėja:

Pirmiausia turime atsikratyti klaidingos pažiūros, kad žmogus, labai gerai išmanęs vienos kurios srities dalykus, tuo pačiu jau turi nusimanyti ir kitose srityse. Ir šiandien nėra pagrindo laukti, kad didžiansias mūsų laikų fizikas politikoje geriau susivoktų kaip vidutinis gaspardorius. Iš tikrųjų ūkininko sprendimas gali būti net teisingesnis, nes jis daugiau susiduria su žmonėmis, o politikos mokslas ar menas ir turi reikalą su žmonėmis.

Autorius sumini vieną išymų britų fiziką, kuris buvęs didelis pacifistas ir savo laiku rašęs, jog nebūtų taip jau bloga, jei vokiečiai nugalėtų britus. Esą britai gyventų savo gyvenimu toliau, visai nepaisydami okupacijos ir ją ignoruodami. Tokio nepaisymo vokiečiai neatlaikytų ir patys pasitrauktų... Tas mokslininkas neprileido minties, kad naciai pusę parlamento narių galėtų nužudyti, antrą pusę - sugrūsti į KZ stovyklas. Jis neįsivaizdavo ir netikėjo, kad tokių žmonių kaip Hitleris galėtų būti.

Kai toks nieko pikto nenujaučias mokslininkas imasi politikos, jis ieško joje sistemos, ieško principų ir dėsnių, kurie būtų aiškiai formuluoti ir kuriems jis galėtų pritarti. Pavyzdžiui toks mokslininkas kreipiasi į konservatorius ir prašo juos aiškaus pasisakymo dėl politinių teorijų. Patenkinamo atsakymo jis negauna, nes šita partija ir laikosi tuo, kad vengia visokių teorijų ir pasikliauja praktiniais gyvenimo diktuojamais sprendimais. Jis kreipiasi į liberalus ir ten jam pateikia eilę teorijų, kurios atrodo jau pasenusios. Kreipsis į pažangiuosius ir bus nustebintas, kad ir čia diskusijų apie teorijas nemėgstama Darbo partija šiandieną panaši į žmogų, kuriam gyvenime labai gerai klojos, bet kurio jaunesnysis brolis sėdi kalėjime.

Mokslininkas tada žygiuoja pas komunistus, kurie jį nuoširdžiai priima. Į kiekvieną klausimą jie turi atsakymą, tariamai nuoseklią sistemą, rūpestingai išrutuliuota vokiečių filosofo. Mokslininkas, kuris yra meilingas vyras, kai jis nepiausto varlių ir nekombinuoja vandenilio bombų, yra sužavėtas patvęs, kad šios sistemos galutinis tikslas esąs įvykdyti pasaulyje laisvę, lygybę ir taiką.

Tuo jis patenkintas. Daugiau jis neklausia. Jis taip pat nepastebi, kad toji sistema lig šiol tėra sukursi policinę valstybę, didžiausią pasaulio koncentracijos stovyklą, sistemingą savo politinių priešų žudymą ir ruošimąsi k a r u i... Mokslininkas yra patenkintas pačia teorija. Jis deda savo parašą anketoje ir grįžta ambalatori-

jon, kur jis paliekamas ramybėje, kad jo tyrimai laimėtų išradimų, naudingų Kremliaus ponomams. Ir kai tai įvyksta, jam primenama - nevįsada švelniai - ištikimybės partijai, kuriai ištikimybės svarbesnė negu tėvynei ar tam kraštui, kuris yra priglaudęs. Mokslininkas, kuris skraidė padangėse, nukrinta ant žemės, o apeliacija į jo idealizmą esti dar kartais sutvirtinama nuo pasaulio pagundų kokios šimtinės svarų sterlingų ar whisky butelio.

Gana panaši istorija yra nuiikusi ir minėta prof. Joliot Curie. Jis buvo prancūzų atomo tyrimų įstaigos direktorius ir sykiu komunistas. «Rhin Français» rašė, kad su juo viskas buvo tvarkoj, kol prieš pusę metų jis anglų amerikiečiu spaudos baliuje turėjo nelaimės pasakyti kalbą. Toje kalboje jis buvo pasakęs: «Prancūzijos atominių tyrimų tikslas - suteikti Prancūzijai atominę energiją ir niekas, kas gali turėti karinio pobūdžio, nebus išduodama Rusijai!». Tas pasakymas buvo jo nelaimė. Komunistinė spauda padarė aiškius priekaištus savo mokytajam draugui. Ir rusų spauda prisidėjo. Ir Joliot Curie turėjo pasirinkti arba - arba. Savo pasirinkimą jis paskelbė po kelių mėnesių prancūzų komunistų kongrese: «Nė viena mano mokslo dalelė netarnaus karui prieš Sovietų Rusiją». Tai buvo prisipažinimas klydus ir mušimasis į krūtinę prieš Staliną.

Bet pasitaiko ir kitokių mokslininkų ar rašytojų, kurie nueina priešingu keliu nei Joliot Curie. Reiškę simpatijas socializmui ir socializmą įvykdžiusiam gyvenime sovietiniam komunizmui, kai pamato, jog sovietinė praktika yra toli nuo teorijos, jie pasuka atgal ir atšaukia visas savo simpatijas bolševizmui. Vienas tokių paskutinėmis dienomis pasiskardeno rašytojas Upton Sinclair. Jis, idealistas socialistas, be pasigailėjimo kritikavęs Amerikos kapitalizmą ir žmogaus išnaudojimo reiškinius. Jo veikalai buvo leidžiami ir Sovietų Sąjungoje milijoniniais tiražais. Jis rodė nedviprasmiškas simpatijas Sovietų Sąjungai, vykdžiusiai socializmą gyvenime. Bet štai «Literaturnaja Gazeta» jį paskelbė «dėl senatvės išprotėjusiu Wallstreeto lekajum». Maskva susijaudino. Ir kaip nesijaudins, kai tas jos draugas ėmė rašyti: «Kalbant apie Rusiją, kam dar rašoma Tarybų Sąjunga? Nėra jokių tarybų toje tironiškoje valstybėje! Kaip galima kalbėti apie komunizmą, kai iš tikrųjų galvojama apie stalinizmą». «Mūsų (amerikonu) demokratija yra netobula, bet ji leidžia mums kvėpuoti, gyventi, kovoti. Dėl to aš pasirenku šitą sistemą, o ne sustingusį dogmatišką Stalino despotizmą. Ir šiandien nesvyruoju susijungti su savo buvusiais priešais prieš daug didesnę Rytų tironijos pavojų».

Tokių išymų «atsivertėlių» nemaža. Nors jie ir dideli žmonės, į juos žiūrime kaip į paklydėlius, polaidūnus, kurie dabar atgailoja. Gerai, kad grįžta. Tačiau negalim užmiršti, kad jie, tie dabar atgailaujantieji, buvo himnų giedotojai sovietiniam socializmui. Mases klaidino ir stūmė į pražūtį Jiems, šitiems kultūrbolševikams, turi kristi žymi atsakomybės dalis už milijonus nužudytųjų, už šimtus milijonų kankinamųjų. Neretas jų savo tikrai didelį talentą yra apvertęs piktam. Ir didieji intelektualai, užnot buvę masėms švyturiais, yra pabuvoję pelkių liepsnelėmis. Tos atsakomybės dalis tenka ir buvusiems lietuvių kultūrbolševikams.

Zvilgsnis Pro RAKTO SKYLUTE

Sekant W. Kuechler - Fix

Nesenai įsiliepsnojęs ginkluotas konfliktas Tolimuose Rytuose yra dar vienas įrodymas nevykusios Roosvelto politikos Rusijos atžvilgiu. Tos politikos klaidos vis dažniau ir dažniau iškeliamos dienos švieson blaiviai galvojančių politikų tarpe. Roosvelto politikos pagrindinė klaida, kaip žinoma, buvo nuolaidų principas. Tačiau gyvenimo patyrimas rodo, kad nuolaidos didžiam grobuoniui ne tik nesumažino jo apetito, bet priešingai - jį dar paskatina. Roosvelto politika skuteliais paleido Atlanto Čartėrio sutartis, į grobuonies nasrus sukijo, tiasioginiu ar netiesioginiu keliu 3 Pabaltijo valstybes. Lenkija, Čekoslovakija, Kinija. Ir tik kai paskutiniu laiku pradėta graibstyti ir apie pačios Amerikos skvermus, pradėta sukurti kita linkme. Žygis, atrodo, labai pavėlintas, jau gali nuleisti patiemis amerikiečiams daug kraujo arba isiliuosnoti pasauliniu gaisru.

CICERO OPERACIJOS

F. Papeno byloje Niurenbergo teisme reikėjo išryškinti jo politinės veiklos labirintas ir tardymo metu labai atsargiai buvo paliesta ir taip vadinamos «Cicero operacijos». Vos keletas asmenų žinojo ką reiškia šis slaptažodis, už kurio slepiasi Vokietijos slaptosios švalgybos akcija ir kurioje dalyvavo ir Papenas. Keletą epizodų iš šios paslapties į šviesa išnešė «New York Herald Tribune» korespondentas E. Hartrich. O šiandien ši istorija jau žinoma visa. Su visomis smulkmenomis ir istoriniais faktais paruošta galima laikyti vienu iš įdomiausių nuotykių romanų. Jame veikia aukšti asmens, meilė, tarnai, šokėjos, sprendžiama ištisų kraštų likimas ir paslaptys. «Cicero operacijos» apima tas operacijas kurių dėka vokiečiai galėjo sužinoti sąjungininkų karo politikos paslaptis ir lemenčius Kairo ir Teherano konferencijų nutarimus, padarytus 1943 metais.

Berlynas nieko nežino

«Cicero operacijų» kilmės reikia ieškoti Casablanca konferencijoje. F. D. Roosveltas 1943 m. sausio 14 d. su savo «Baltaisiais rūmais» nusikėlė į Casablancą. Lydėjusiems žurnalistams šis faktas leido nekaltai pasijuokti, esą Casablanca ispanų kalboje reiškia tą patį: Baltuosius rūmus. Anglijos karo premjeras pasirodė ten su stora lazda rankoje, o prancūzų Charles de Gaulle reprezentavo kaip koks naujai atgimęs Napoleonas ar Joana d'Arc. Casablancos posėdžiuiose buvo atmetas besąlyginis Vokietijos kapituliacijos planas, užkulisiuose gi, Sicilijos operacijos. Didieji tūzai sėdėjo ir tarėsi ten ištisas 10 dienų. Berlynas, tačiau, nežinojo nieko. Kai sausio 25 d. rotacinės mašinos pasuliu paskelbė komunikatus apie pasitarimus Casablancoje, Berlyno valdžios agentūros nė nežinojo, kur galvas slėpti iš gėdos. Berlyno Wilhelmstrasse galva, vokiečių užsienių reikalų ministeris Joachim v. Ribbentropas dūko tartum pamišęs: «Aišku, iš tokio liurbio, kaip mano slaptųjų informacijų šefas, nieko geresnio iš laukti negalėjau! Tokia kiauulystė! SD miegojo. Reikia pasirūpinti, kad panašūs dalykai daugiau nebepasikartotų». Tik kokių receptų to pasiekti, nė pats Ribbentropas tikrai nežinojo. Kariuomenės slaptoji žvalgyba, kuriai vadovavo Canaris, turėjo nemaža skylių. Ištisos žinių virtynės neretai nutekėdavo kitais

keliais. SD užsienių informacijų skyrius mažą ką naujo galėdavo dienos švieson parodyti. Ir žinios daugiausia surenkamos iš neprityusių naujokų bei reportažų.

Ir tik po 8 mėnesių pats likimas pakijo tikrą žinių šaltinį, kurį vadinsime «Cicero operacijomis» ir kurių vyriausioji veiksmo vieta Ankara - Turkijos Sostinė.

«Pranelis» 14 divizijų vertas

Naujojoje Turkijos sostinėje, kurią Kemal Paša suformavo liesoje Anatolijos žemėje, buvo naujitelaitis diplomatų kvartalas. Tai lyg mažas atskiras pasaulis, kuriame dalykai vystėsi šiek tiek kitoniška tvarka negu šiaip jau gyvenime.

Vakarais ten diplomatai mėgo dažnai vieni kitus kviestis koktailiui arba rinkdavosi pareikštame restorane. Būdavo dažnai nuobodžiaujama, žiovaujama minkštose klubo kėdėse ilgais žiemos vakarais, nors Turkija pasaulio politikoje ir nebuvo paskutinėse eilėse. Ankaros diplomatiijos tarpe santykiškai išliko beveik nepasikeitęs nuo pat karo pradžios. Oficialiai buvo laikomasi tam tikros distancijos, saugantis, vienok, kad visi siūlai tarp sąjungininkų ir jų oponentų galutinai nenutrūktų.

Ir taip, kaip vieną dieną prieš Papeną buvo įvykdytas atentatas, Anglijos taip ir Amerikos pasiuntinybės rado reikalo tokį aktą pasmerkti. Atentato metu pasiuntiniui buvo mesta bomba, kuri jo nesužeidė, bet tik apkurtino. Atentatas buvęs rusų slaptosios žvalgybos darbas. Papenas šiaip jau visų buvo respektuojamas Net ir anafolietis ūkininkai jį sveikindavo drąsiu «salem aleikum» kai šis pro juos važiuodavo savo baltame sportiniame automobilyje. Ankstivesnysis Balkanams pasiuntinys G. H. Earle vėliau Papeną gražiai atestavo: esą jis išgelbėjęs Turkiją. O Berlyno storulių tarpe buvo juo kihamasi, kad «Pranelis 14 divizijų vertas». Mat, kai Hitleris norėjo pulti Turkiją, Papenas, Keitelui tarpininkaujant, pranešė, kad Turkijos okupavimas Vokietijai kainuosias 14 divizijų. Ribbentropas savo pasiuntinio Turkijai nekentė iš visos širdies, dėl to, kad šis stovėjo skersai kelio jo karijerai ir drąsiems savanaudžiams planams. Pirmoje vietoje jam nepatiko pasiuntinio bičiulystė su Keitelium. Papenas savo raportuose rašydavo tik tai, kas reikalinga būdavo pranešti, o ne tai kas galėjo būti naudinga Ribbentropui. Net ir spaudai teikiamas žinias cenzūravo. (B.d.)

DARIUS IR GIRÉNAS

Tarp daugelio metų, dienų ir valandų, nulytų ašaromis ir skausmo išvogotų, kur kankinė tauta širdžiai stiprybės randa?...

— Praeityje. Žygių įkvėpime. Prie kapų ir kryžių! — Tol kol būsime gyvi kaip tauta, tol net mūsų mirusieji kalbės į mus, įkvėps mus ir rems gyvenimo kovų keliuos. Tarp daugelio kapų kuriais nukaišėme šią vargo žemę, turime ir tokiu didingai nepaprastu, iš po kurių žvanga amžių garso dūžiai, ir didybės aidu pripildo gyvųjų širdis. Tai **d i d v y r i ų k a p a i!**

Iš tokių didvyrių kapų kas metai 17 d liepos atsikelia didvyrių DARIAUS ir GIRÉNO nemirtingosios dvasios, ir atminimų sparnais atlanko gyvųjų tautiečių širdis ir sielas.

Kodėl tarp tokios daugybės kapų visuose pasaulio kampuose DARIAUS ir GIRÉNO liepsnelės laiko vėjai užpūsti nepajégia?..

— Už tai kad jie nemirė tada kai jiems būtų nusibodę gyventi, o žuvo pasišventę didžia žygio dvasia, kovoje už savo tautos vardą, jos garbę ir didybę!

Šita kilnaus pasiryžimo dvasia, gyvybės auka nušviečianti savo tautai kelius į saulę ir garbę, laimėjo mūsų narsiems lakūnams amžiną gyvenimą mūsų ir mūsų ainių širdyse. Jie nemirtingi! — nors ilsis garbingi tėvynės kapuos...

Buvome, esame ir būsime didvyrių tautos sūnūs. Semkimės tos galios ir stiprybės iš savo didžiųjų pranokėjų, auklėkime iš kartos į kartą meilę tautai ir Tėvynei, eikime vienybės ir lietuviško pasišventimo keliais — tuo daugiausia pagerbsime DARIAUS ir GIRÉNO valią ir teisingai išpildysime jų testamentą.

Prie Mamytės Linksmiausia

Adas Keraitis

Mažiems

Linksmas, kai saulutė
spindulėlius beria,
kai pirmi diegeliai
pašlaitėlėm želia.

SPINDULIUKAI

Jonas Rimašauskas

Kviečia saulės spinduliukai:

- Ei, atbėkit čia visi
Į pievelę prieš saulutę
Be kepurių ir basi... —

Linksmas, kai paukšteliai
daineles dainuoja,
bet linksmiau, kai švelniai
mama pamyluoja.

Čia pulkal margų drugelių,
Vyturėliai su daina,
Ir pašlaitės galvą kelia
Tau žibutė mėlyna...

— «Vyt-vyt-vyt.» — lyg tas vārpelis,
Mus kregždutė aplankys...
Byra saulės spinduliukai
Bekepuriams į akis...

Kai švelniai paglosto
jos ranka kaulėtą:
nors diena miglota,
būva mums saulėtą.

Linksmas žaisti, krykšti,
su drugiais skraidyti,
bet už vis linksmiausia
prie geros mamytės.

Korėjos Karas

Jau buigiasi antra savaitė, kai viso pasaulio akys nukreiptos į naują vietą, kur staiga šiuo neramiu taikos laiku, kurį jau nuo Berlyno blokados laikų vadina «šaltuoju karu», buvo sukurtas naujas tikro karo židinys. Daugelyje pasaulio sostinių žiūrima į Korėjos karą su dideliu susirūpinimu, ir niekas jau neslepia baimės, kad Korėjos įvykiai gali būti įžanga trečiajam pasauliniam karui. Per pastaruosius penkis pokario metus Maskva bandė įvairiose pasaulio vietose pasiekti naujų laimėjimų. Nuvargusios po karo ir ištroškusios taikos Vakarų valstybės nebuvo linkusios efektyviai pasipriešinti šiems bandymams. Tokiu būdu visa eilė centrinės Europos ir Balkanų valstybių atsidūrė galutinai už «geležinės uždangos» ribų: Azijoje komunistai laimėjo Kinija. Buvo daryta daugelis konferencijų ir vis lūkiama, kad rusai susipras ir atsisakys nuo naujų užkariavimų kad pasiduos bendrai Jungtinių Tautų Organizacijos (sutrumpintai vadinamos - UNO) valiai, kuri buvo visų valstybių įsteigta tik pasibaigus karui, ir kurios tikslas - išsaugoti taiką.

Tiesa, nevisur kur rusams pasisekė: taip jie nieko nepesė Persijoje, Graikijoje, neįsteigė prisikabinti prie Turkijos, ir svarbiausia nepavyko blokados būdu išvartyti Vakarų sąjungininkų iš Berlyno, ką rusai skaitė visai tikru dalyku. Niekur iki šiam laikui Vakarų valstybės ginklu nepasipriešino šiem Maskvos bandymams, o rusai nepajėgdami praveisti savo siekimų kiekvieną kartą rasdavo negudrių pasiteisinimų. Pasaulio viešojo nuomonė nusiramindavo, tikiedamiesi, kad daugiau tokių įvykių nebepasikartos. O pagal oficialiosios Maskvos propagandos nurodymus, kur ir šian dien daug kur teplojamoms sienoms, kad tik rusai siekia taikos, o karą rengia Amerikos imperialistai.

Labai gerai yra žinomas dėsniš, kad dažnai plėšikas būtų

išvengęs nusikaltimo, jeigu tik namas būtų buvęs gerai apsaugotas. Pagal tą mintį Vakarų valstybės jau nekuris laikas pradėjo rūpintis savo saugumu: tam reikalui buvo įsteigtas Maršalio planas, pasirašytas Rio de Janeiro ir Atlanto paktas, pradėtas Amerikos ginklų statymas Europos valstybėms. Tokiu būdu kiekviena silpna vieta turėtų būti taip sustiprinta, kad nebetraktų tiesiog neišvengiamai godžių plėšikų akių, ypač kai kiekvienas plėšikavimo bandymas vis dar nebuvo palydėtas persekiojamųjų policijos veiksnių. JAV ir kitų valstybių vadų lūpomis buvo padaryta daugelis pareiškimų, kad Sovietų Sąjauji užpuolimo bandymai iššauktų visų kitų ginkluotą pasipriešinimą. Amerikos politikų dažnai buvo kartojamas posakis, kad būdami stiprūs išvengsime užpuolimo ir išsaugosime taiką. Daugelis žmonių nuoširdžiai tikėjo, kad rusams praeis nebaužiamų avantiūrų noras, kad pasibaigs «šaltasis karas» ir kad taika bus išsaugota dar daugeliui metų.

Staiga š. m. birželio mėn. 25 d. visai nelauktai ir niekam nesitikint sovietai pradėjo naują «bandymą»: tos dienos ankstyvosiomis valandomis š. Korėja su gerai apginkluota virš 100.000 žmonių armija, lydima rusiškų tankų, pradėjo karo veiksmus prieš p. Korėją, netgi oficialiai paskelbdama karą. Korėja prieš šį karą priklausė Japonijai, kuri šį kraštą prisijungė 1910 m. praėjus keletai metų po laimėto rusų-japonų karo. Po japonų kapituliacijos 1945 m. Korėja buvo padalinta į dvi okupacines zonas: šiaurinę dalį užėmė rusai, o pietinę JAV-bės. Jaltos konferencijoje buvo nutarta, Korėją atskirti nuo Japonijos ir įsteigti nepriklausomą valstybę. Vėliau Maskvos konferencijoje buvo nutarta paskirti mišrią amerikiečių - rusų komisiją, kuri turėjo įvykdyti laisvus rinkimus ir duoti kraštui demokratišką valdžią. Toji komisija betgi jokio darbo nenuveikė. Rusai

priešindamiesi demokratiskų principų įvedimui sutvarkė savo zoną pagal savo skonį, ir kraštas buvo susovietintas. Buvo įsteigta komunistinė valdžia, ir suorganizavus komunistų kariuomenę, rusai oficialiai iš savo Korėjos pasitraukė. Amerikiečiai savo zonoje įvedė demokratinę valdžią ir atitraukė savo kariuomenę. Amerikiečiai į savo zoną įleido UNO komisiją, o rusai šios komisijos niekad į savo zoną neišleido.

Amerikiečiai savo zonoje nepalikojokios gerai ginkluotos kariuomenės: paliktieji korėjiečių daliniai nelabai daug ką turėjo be šautuvų ir kulkosvaidžių. Staiga pradėjusi karą šiaurės Korėjos komunistų armija jau iš pirmų dienų pradėjo sėkmingai puolamuosius veiksmus ir kiek leidžia paskutinės žinios spėti, frontas dar iki šiol nėra stabilizuotas, nors jau kelios dienos kai amerikiečių karo pajėgos yra išitraukusios į kovos veiksmus.

Vos tik prasidėjus karo veiksmams UNO nuolatinis organas Saugumo Taryba įsako šiaurės Korėjai sustabdyti karo veiksmus. Kai šis įsakymas neišpildomas, Saugumo Taryba balsuoja naują sprendimą - pritaikinti sankcijas prieš šiaurės Korėją, kaip užpuoliką.

Karo veiksmai parodo, kad užpultoji Korėja tikrai yra silpna vieta ir nepasirengusi gintis.

Po ilgų pasitarimų JAV prezidentas Trumanas, remdamasis Saugumo Tarybos nutarimais įsakė Amerikos karo pajėgoms įsikišti į karo veiksmus prieš š. Korėją. Saugumo Tarybos birželio mėn. 27 dienos nutarima ginti užpultąją Korėją ir amerikiečių pavyzdį jau 39 valstybės viešai parėmė, pažadėdamos tiekti pagalbą, jų tarpe ir Brazilija. Pirmą sykį po šio karo komunistų užgruobimo bandymas susidūrė su ginkluotu pasipriešinimu, kurį šiandien remia beveik visas pasaulis.

Tuo tarpu Rusija, kuri iki šiol tariamai viešai nesikišdama į karą, paskelbė, kad karo kaltiniukė yra ne šiaurinė bet pietinė Korėja, ir kad JAV-bės, norėdamos karo, yra užpuolusios Korėją.

Korėjos žemėje šiandien vyksta tikrojo karo veiksmai: nors ši kova vyksta tarp korejiečių, bet visi gerai žinome, jog šis karas yra dalis kovos tarp Maskvos ir viso kito pasaulio.

Lietuviai BRAZILIJoje

A. Marijona Kalvaitytė - Vitkunienė

mirė birželio mėn. 25 d. gimusi 1907 m. Šakiuose. Velionė į Braziliją atvyko, vienu viena be giminių, iš Urugvajaus 1934 m. Gyvendama V. Zelinoje aktyviai dalyvavo lietuviškame visuomeniniam veikime. Paskutiniu laiku gyveno nuosavuose namuose Av. Queiroz dos Santos 1458, - S. Andre. Didžiame liudesyje paliko savo vyrą Viną Vitkuną.

Liepos mėn. 15 d. sumainys aukso žiedus, S. Antonio do PARI bažnyčioje, Bronius šatas ir Janina Namajunaitė.

Ir tą pat dieną V. Zelinos bažnyčioje, Jonas Norbutas ir Konstantina Sajevičienė.

Vienuolis pranciškonas JOSÉ FRANCISCO DE GUADALUPÉ dainavo per São Paulo radio

Šis vienuolis pranciškonas, tai buvęs garsusis kino artistas ir dainininkas. José Mujica, dabar gyvenęs viename Perų vienuolyne. Jis šv. Metų proga ap lankė Romą, o šiuo metu lanko P. Amerikos valstybes. Savo vyresnybės pavedimu duoda dvasinės muzikos koncertus. parinkdamas tuo būdu lėšų Peru

pranciškonų vienuolyno statybai ir per paskutinį žemės drebėjimą sugriauto Cusco miesto varguomenei paremti.

Pirmąjį savo vokalinį koncertą S. Paulija davė 10 val. vakaro 4 d. liepos 1950 m. per radio Emmisoras Associadas de S. Paulo šešis sujungtus siųstuvus ir antrąjį 7. 7. 1950.

Garbės dienų žavumo nenus-tojusia balsu išpildė keletą giesmių, ir puikia, artistiška ispanų kalba paaiškino savo misijos tikslus. Artisto balsu ir vienuolio žodžiais jis kviečia jaunimą dvasios tarnybon. «Retas žmogus praėjo visais turtų, aukso, malonumų ir garbės keliais, kaip aš. Visos tos tuštybės neprilygs ta tam džiaugsmui, kurį suteikia viena valanda tarnavimo Dievui...» — pasakė José Mojica.

José Mojicos pirmoji auden-

cija kartu buvo ir pirmoji São Paulo naujai pastatyto televizijos siųstuvo emisija.

LAIŠKAI

Antanas Povilionis, Vladas Karaška, Ona Krivickaitė - Pri bušienė, Antanas Bražinskas, Jonas Samuolis, Juozas Stuzėnas, Lazdauskas, Adolfas Kairys, Antonia Radviravienė, Vladas Plečkaitis, Erida Kibelkštis, Henrike Losinskas, Juzė Rindevičius, Vincas Kirvaitis, Bubnys Sunaitytė, J. Sakalauskas, Leonas Krivickas, Nina Acharonov, Jurgis Motiekaitis, Elene Matuzonis, Albinas Sinkevičius.

Laiškus prašome atsiimti klebonijoje.

«M. L.» redakcijoje yra laiš kai sekantiems asmenims:

P. Kaunas, Kl. Jūra, J. Guiga, Med. vit. Vilimaitis.

PAJIEŠKO!

Bonakeris Voldemaras, lietuvis - katalikas, gimęs 1919 metais, Lietuvoje, jūreivis ieško savo dėdės Heldkės Arturo, gyvenusio São Paulo, Mooca. Visas žinias apie poną Heldki prašoma siųsti adresu. Ilm. Snr. D. Stansby, Chefe da Missão I. R. O. no Brasil Rio de Janeiro (D. F.) Caixa Postal 5427., pažymint Ref. N.º M- 1948.

Skaitykime.

MŪSŲ

Lietuva!

SKAUTAI

BRAZILIOJE

Lietuvių skautai Brazilijoje atsirado ne dabar tik, bet jau baigia beveik antrą savo gyvavimo dešimtmetį. Jų centras S. Paulo. Per jų eiles perėjo nemažas būrelis Brazilijos lietuvių jaunimo, kuris, netik kad užima, šiandien, mūsų kolonijoje vadovaujančias vietas, bet ir su malonumu prisimena praleistą laiką lietuvių skautų tarpe. Tai ne menkniekis, bet faktas, vertas rimto dėmesio ir pagarbos.

São Paulyje, lietuvių skautai susispietė Lietuvių namuose Rua Lituania, 67. Čia randas dvi draugovės: mergaičių - Itapetinga, ir berniukų - Chavantes. Pastaroji daro žygių savo veiklą praplėsti net visuose S. Paulo miesto rajonuose, ir kai kur, jau randami to užsimojimo ir gražūs diegai. Pavyzdžiui, Vila Belos rajone, draugovės «Chavantes» rūpesčiu, tapo suorganizuotas gražus jaunesniųjų skautų/čių - vilkiukų ir paukštyčių būrelis, kurio, š. m. birželio mėn. 4 d. L.D.K. Vytאו to pradžios mokyklos patalpose jau įvyko net ir įžodžio iškilmės.

Įžodį davė sekantieji vilkiukai: Algirdas Kazlauskas, Algimantas Valeika, Rimantas Sipas, Beržas Gudavičius, Anta-

nas Tyla, Eugenijus Ivanauskas, Evaldas Staudė ir Rimvydas Staudė.

Be to, įžodį davė ir paukštytės: Angelina Juzėnaitė, Dalia Sipaitė, Giedra Valeikaitė, Antanina Sėjūnaitė ir Gražina Gudavičiūtė.

Po įžodžio sekė kaklaraščių vilkiukams ir paukštytėms užrašymas, kuriuos padovanojo ir užrašė «Chavantes» Garbės pirmininkas konsulas A. Polišaitis. Be to, šia proga buvo nusifotografuota, tad ir iškilmių dalyvių fotografiją čia talpiname, kurioje matome davusius įžodį vilkiukus ir paukštytes bei jų vadovybę: Draugovės «Chavantes» pirmininką sk. Vyž. Gediminą Draugelį, jaunesniųjų skautų vadę skilt. Reginę Kutkaitę

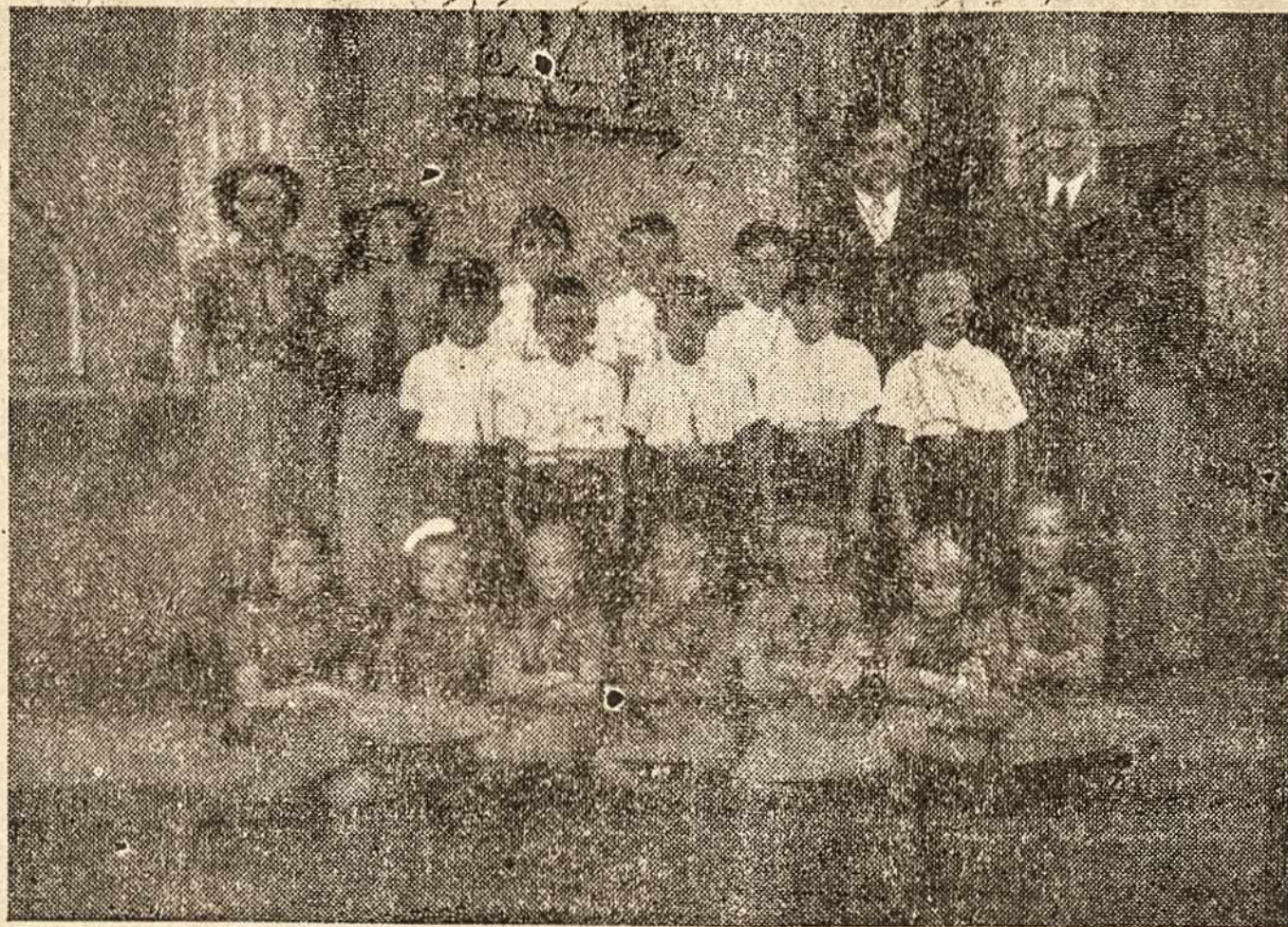
ir jos pavaduotoją paskilt. Oną Matelionytę su «Chavantės Garbės pirmininku konsulu A. Polišaičiu priešaky.

Po įžodžio sekė meninė dalis, kurią atliko jaunesnieji skautai, padedant vyresniesiems.

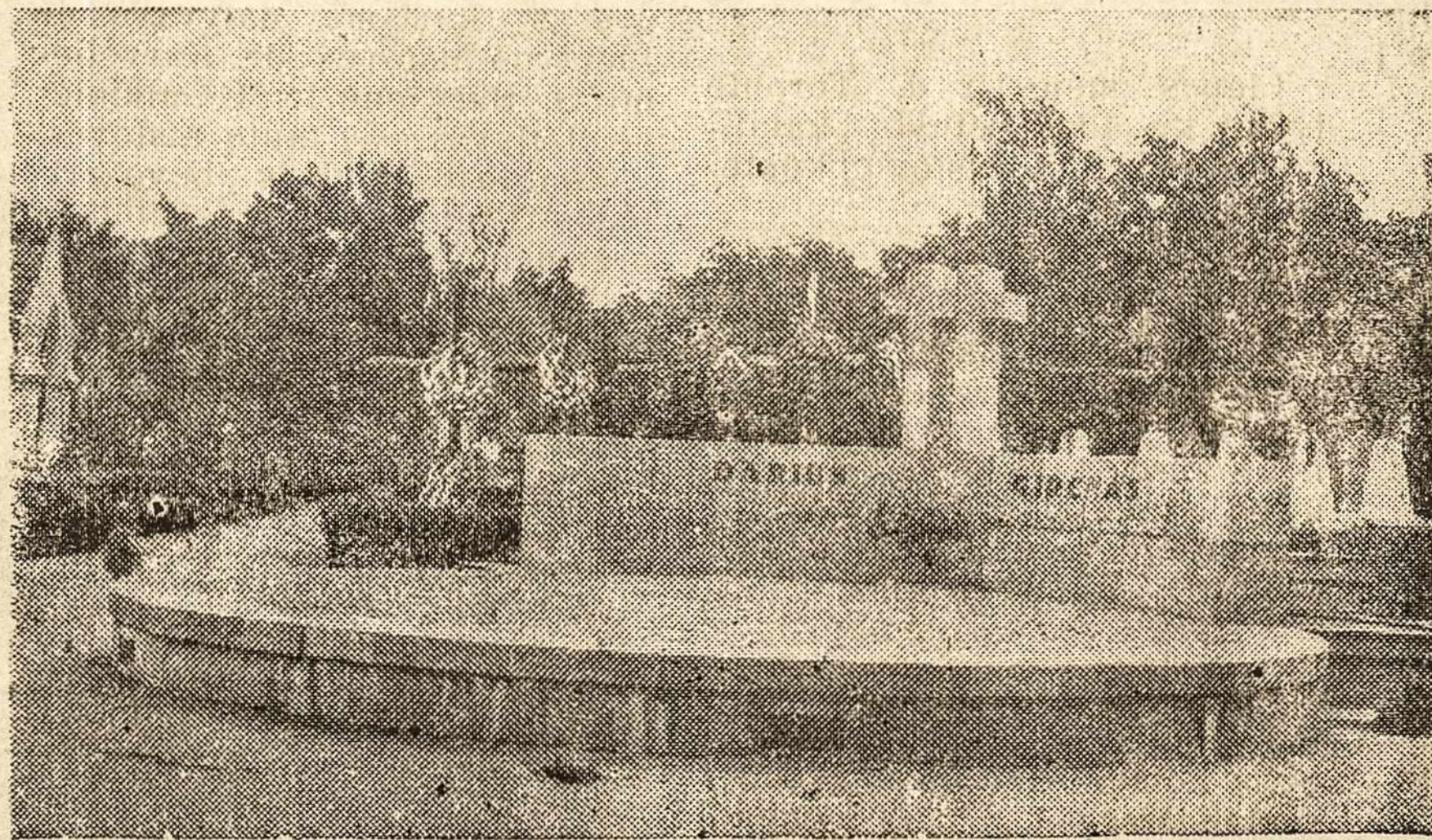
Iškilmėse, be anksčiau paminėtų skautų vadų, dalyvavo dar gražus vietos lietuvių būrelis, kurių tarpe matyt buvo: Lietuvių S-gos Brazilijoje pirmininkas p. Mario Dantas, S-gos vice pirmininkas Juozas Matelionis, didelė skautų rėmėja ir bičiulė p. K. Sipienė, poetas Kl. Jūra ir kiti.

Iškilmėms vadovavo vilkiukų ir paukštyčių vadė skilt. Regina Kutkaitė ir jos pavaduotoja paskilt. Ona Matelionytė.

Programa baigėsi prie laužo.

«Chavantes» draugovės jaunesnieji skautai/tės po įžodžio.

Darius ir Girėno amžinojo poilsio vieta Kauno kapinėse.

Edvardas Girčis - sportininkas

Gimęs 1. 11. 1915 Baršėnų km. Obelių valsč. Rokiškio apsk.

Nuo 1927 m. gyvena Brazilijoje. Daug kartų pasirodęs kaip lengvaatletas, buvo Club Esperia vandensviedžio meisteris ir 400 m. su kliūtimis bėgikas (56,6 sek.). Dabar gyvena Rio de Janeiro ir dalyvauja Club Regatas, Botafogo, kaip bėgikas ir krepšinio žaidėjas. Turi tarnybą vienoje amerikoniškoje firmoje. Daug važinėja po Braziliją ir iš savo kelionių parašo įdomių naujienų «Mūsų Lietuvos» skaitytojams.

Rio - Aleksandras Saikauskis, Rua Santa Luzia Nr. 799 - 7°, turi studiją «Publi-Son» ir dirba plokštelių. Per Rio lietuvių minėjimą 18. 6. 50 jis įgravavo visas dainas ir prakalbas.

Rio - Leonas Palevičius, dirba «Norma» firmoje išvyko į São Paulį sveikatos pataisyti.

Baia - Viktoras Naudžius iš Mataripe Candeias, Baia, rašo, kad ten jie užbaigė statyti rafinariją ir jau antra savaitė kai valo naftą. Per dieną išvaro 161.285 litrus gazolino (benzino), 23.850 lt. kerosino (žibalo), 45.792 lt. dizeliams aliejaus ir 131.334 lt. sunkiojo aliejaus, viso per dieną 362.261 lt. pervarytų gaminių.

Baia - Xique - Xique, J. Sadauskas ir J. Kavaliauskas iš

Baia kristalų kasyklų rašo, kad kristalų kainos pakilo 47%. Jie iš to spėlioja, kad turi būti, jau karas esąs arti...

Baia - A. Bužinskas dirba prie žibalo vamzdžių linijos tiesimo Itaparim - Candeia, kuri bus 4 km. ilgio. Po jo kaip meisterio ranka dirba 1162 darbininkai. Tais vamzdžiais bus perpilama kas dieną po 2000 siatinių žibalo.

Antanas Girčis, gyvenęs São Paulyje, Butantane, pirko sunkvežimį, kuriuo vežioja prekes po įvairius Brazilijos miestus. Verčiasi transportu.

LIETUVIAI PASAULYJE

Kun. J. Ragažinskas, Vila Zelina lietuvių parapijos klebonas, laimingai pasiekė Dėdės Samo žemės uostą New York birželio 26 d. Pailsėjęs Pitsburghe, liepos 3 d. išvyko drauge su New Yorko lietuvių parapijos klebonu kun. Gurinsku, prof. kun. dr. Sidaravičium ir mok. B. Stočkum į Toronto-Kanadon.

Žinomas pedagogas, rašytojas ir visuomenininkas, Lietuvoje buvęs gimnazijos direktorium dr. Antanas Šerkšnas pakviestas į Anhurst Conn kolegiją psichologijos profesorium.

Liepos mėn. 1-2 d. Toronte įvyko Kanados lietuvių katalikų organizacijų atstovų konferencija.

Birželio mėn. Baltų Federacijos suruoštame minėjime, į Sibirą išvežtiems pagerbti, taip pat buvo suruošta ir demonstracija, kurioje dalyvavo apie 15.000 žmonių.

Lietuvoje mirė žinomas poetas Antanas Miškinis, kurio poeziją komunistinė spauda laiko reakcionieriška.

Marijampolėje mirė garsus pamokslininkas kun. Andriulis.

Chicagos parodoje (Chicago Fair) vadovybė kreipėsi į lietuvių Komercijos Rūmus, prašydama rugpiučio mėn. 20 d. suorganizuoti parodoje Lietuvių Dieną. Pavesta pirminkui St. Balzekui, susitarus su kitomis lietuvių organizacijomis, daryti žygių skirtą dieną suruošti parodoje įspūdingą lietuvių pasirodymą.

Amerikos radijas greit prabilis lietuviškai. Priėmus kongresui reikalingas sumas, «Amerikos balsas» (Voice of America) radio stotis sustiprina savo programą keliomis naujai pridėtomis kalbomis, jų tarpe - lietuvių.

New Yorke «Amerikos balso» radio stoties, tiesioginiai priklausantys Valstybės Departamentui, pareigūnai patvirtino, kad Lietuva, nežūrint visų trukdymų, gana taisvai galės klausytis paskutinių pasaulio žinių ir jų komentarų bei paskaitų.

«Amerikos balso» radio stoties programą pertransliuos Woolfertone (Anglijoje), Tanžere (Maroke) ir iš dviejų stočių Miunchene (Bavarijoje). Lietuvoje neblogai bus girdimas Miuncheno siustuvos, kuris pertransliuos lietuvišką programą. Taigi dabar Vatikano siustuvos nebus vienintelis, kur kalbama lietuviškai.

Birželio mėn. Paryžiuje įvyko tarptautinio Motinų sąjūdžio kongresas, kuriame dalyvavo ir Lietuvos atstovės: dr. Karvelienė, O. Bačkienė ir M. Galdikienė. Dalyvavo 30 tautų atstovės.

Kongreso dalyvės buvo priimtos Prancūzijos respublikos prezidento Auriolio ir de Gaulio.

Dr. Karvelienė padarė kongresui įdomų pranešimą apie Lietuvos motinos padėtį krašte ir tremtyje.

“FOTO PRINCEZA”

LIETUVISKA FOTO ATELJE

Av. Alvaro Ramos, 1160 (Prie pask. sustojimo vietos autobuso 33 Quarta Parada).

Ivairaus didumo padidinti portretai — spalvuoti!
FOTO ant parceleno, antkapiams

Meniškos, gražios foto-nuotraukos!

Greitas ir sąžiningas darbas!

Lietuviams pigiausios kainos!

◆◆◆◆

Aplankykite!

Savininkas - Vladas POCIUS

Ivairiausių Medžio Išdirbinių Dirbtuvė

Mykolo Uselio

Santo Amaro

Av. de Pinedo, 931/41 Telefone 139

◆◆◆◆

Priima užsakymus langų, durų, venezianų, atlieka visokius medžio įrengimus raštinėms, bankams, stato laivelius, sudeda parketo grindis, ir atlieka visokius kitus medžio darbus.

Nepasigailėk laiko pasiteirauti!

ČIA DARBAS ATLIEKAMAS PIGIAU KAIP KITUR

Jei reikia tavo **AUTOMOBILIUI**

vidus iškloti medžiaga ar oda, arba nori bendrą reformą padaryti savo

MAŠINOS,

visuomet kreipkis į

ALEKSĖJAUS VINOKUROVO

Tapeçaria “ALEX”

Posto de Serviços “Vila Prudente”

RUA IBITIRAMA, 200 — V. PRUDENTE

Residencija: AV. ZELINA, 691

PERES & PRANAS LTDA

MADEIRAS

Ivairiausios miško medžiagos prekyba, tinkama statybai ir įvairių rūšių baldams.

Peroba de Campos Jacaranda, Cedra, Cerejeira ir kt.

Geriausia ir tinkamiausia Brazilijos miškų medžiaga. Tuoju išpildomas ir didžiausias užsakymas.

Avenida Churchill, 94 - 11.º Andar - Sala 1110 Fones 52-0229 - Telegrafu Cabiuna Rio de Janeiro

BRAZILIJOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Yra ruošama išleisti Brazilijos Lietuvių Istoriją, kuriai medžiagą baigia ruošti ir tvarkyti buvęs «Aido» redaktorius Antanas Dutkus. Kad šioji knyga būtų tikru Brazilijos lietuvių gyvenimo atvaizdu, kreipiamasi į visus Brazilijos lietuvius: organizacijų vadus, mokytojus, plunksnos, fabriku ir lauko darbininkus prisidėti prie šio darbo, suteikiant informacijas, dokumentus, fotografijas apie mūsų čionykštį ekonominį, kultūrinį ir visuomeninį vystymąsi nuo pat pirmųjų mūsų čia kūrimosi dienų iki šio laiko.

Visą medžiagą prašoma siųsti adresu: Antanas Dutkus, Rua da Moóca, 1681 - São Paulo.

Dėmesio!

«Mūsų Lietuvos» redakcijoje galima įsigyti įrištus komplektus «M.L.» 1948 m. nuo Nr. 1 iki Nr. 26 ir 1949 m. nuo Nr. 27 iki Nr. 52.

Komplekto kaina Cr.\$ 150,00

P a i e š k o j i m a s

Petronėlė Baliūnaitė - Galeckienė, gyvenanti 3433 S. Leavitt St. Chicago 8, Illinois, USA ieško savo brolio Vingo Baliūno, kuris prieš daugelį metų iš Gražiškių bažnytkaimio, Suvalkų (gal Vilkaviškio - Red.) apskrities atvyko į Braziliją.

UŽSAKYKITE "MŪSŲ LIETUVŲ SAVO PRIETELIAMS"

CASAS SÃO JORGE

APRENGIA VYRUS NUO GALVOS IKI KOJU

Batai, skrybėlės, marškiniai, kaklaraiščiai, kojinės, lietsargiai,
Taip pat batukai moterims ir vaikams.

Viskas geriausias rūšies, patvaru, gražu ir pigu.

IS FABRIKO TIESIAI VARTOTOJUI.

INDUSTRIA E COMERCIO DE CALÇADOS MATELIONIS LTDA.

KRAUTUVĖS:

Largo do Comúcy, 105
Rua São Caetano, 526—510
Rua 12 de Outubro, 237

FABRIKAS IR RASTINĖ:

Rua Javaés 719
São Paulo

Ar jau žinai,
kad

"Casa Caçula"

Juozas Stokna &
Irmãos

AV. ZELINA, 646

parduoda pigiau
kaip kitur

aluminis, porcele-
ninius indus, saukš-
tus, šakutes lėkštes,
kristalinius stiklus,
įvairių rūšių žais-
lus, lėles, pilnus rin-
kinius indų pietums,
kavai.

Papuošalus Kalėdų eglutėms
ir įvairius žaislus. Atlieka elek-
tros įrengimo darbus ir t.t.

Viskas pigiausiomis kainomis!

KOMERCIANTŲ DĖMESIUI!

Didelis pasirinkimas įvairaus tipo folhinių (kalend.)

Arte Grafica

LITUANIA LTDA.

DIRBA VISUS SPAUDOS DARBUS

PIEŠINIAI KLIŠĖS SPAUDA

AVENIDA ZELINA, 706

Visą korespondenciją prašome adresuoti

CAIXA POSTAL 371 - SÃO PAULO

Composto e impresso na

ARTE-GRAFICA LITUANIA Ltda.

AVENIDA ZELINA, 706 - SÃO PAULO - VILA ZELINA